793/08

Den 7. april 2008 blev i sag nr. 72.880:

xxxxxxx xxxxx xxxxxx
xxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxxxxxx

mod

Danica Pension
Parallelvej 17
2800 Lyngby

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har livsforsikring i Danica Pension, klager ved sin advokat over, at selskabet med virkning fra den 1/9 2007 ikke længere anser klageren for berettiget til præmiefritagelse.

Selskabet har henvist til, at klagerens generelle erhvervsevne ikke er nedsat med 2/3.

Det fremgår af sagen, at klageren har tegnet en individuel ratepension, der giver ret til præmiefritagelse ved tab af erhvervsevne i tilfælde af, at forsikredes erhvervsevne nedsættes til 1/3 eller mindre af den fulde erhvervsevne.

Spørgsmålet om, hvorvidt klageren er berettiget til præmiefritagelse, har tidligere været forelagt for nævnet. Ved afgørelse af 3/3 2005 bestemte Ankenævnet for Forsikring ved kendelse nr. 64.126, at klagerens generelle erhvervsevne ikke var nedsat med mindst 2/3 efter den 1/4 2004, hvorefter nævnet ikke kunne tage klagen til følge.

Herefter har klageren haft en ny sygeperiode fra sit flexjob, hvor hun har fået udbetalt midlertidige ydelser, men disse er stoppet den 1/9 2007.

2. 72.880

Klageren er født i 1963 og har i en årrække arbejdet som sælger i forretninger og grossistvirksomheder. I 2002 var hun involveret i et trafikuheld, hvorefter hun siden reelt ikke har haft beskæftigelse på normale vilkår. Hun påbegyndte flexjob i 2004, men har aktuelt været sygemeldt siden januar 2006.

Selskabet har bevilliget klageren midlertidig præmiefritagelse i perioden fra den 19/7 2002 til den 1/3 2004. Præmiefritagelsen stoppede, da selskabet vurderede, at hendes længerevarende erhvervsevne var nedsat til mellem 1/2 og 1/3, hvorfor selskabet fandt, at hun ikke opfyldte betingelserne for præmiefritagelse.

Efter selskabet modtog skadeanmeldelse den 4/3 2006 fra klageren, hvoraf det fremgik, at klageren siden den 2/1 2006 var sygemeldt fra sit fleksjob på grund af depression, bevilligede selskabet midlertidig præmiefritagelse i en periode fra den 2/4 2006 til den 1/9 2007.

Klageren er tilkendt førtidspension fra den 1/4 2007.

Ved skrivelse af 12/12 2007 har selskabet til støtte for, at klagerens generelle erhvervsevne ikke efter den 1/9 2007 er nedsat med mindst 2/3 bl.a. anført:

> "Som begrundelse for vurderingen af, at S.I.F.s længerevarende erhvervsevne ikke er nedsat til 1/3 eller mindre af den fulde erhvervsevne, lægges der fra lægekonsulentens side blandt andet vægt på, at det af speciallægeerklæringen fra speciallæge C.R. fremgår, at S.I.F. lider af en lettere personlighedsforstyrrelse. Denne personlighedsforstyrrelse medfører tilbøjelighed til tilbagevendende depression. Aktuelt fremtræder S.I.F. lettere til moderat deprimeret, men kognitiv er hun intakt.
>
> Der er ingen tvivl om, at S.I.F. har været igennem mange belastende oplevelser livet igennem, og dette har medført, at hun har udviklet en ængstelig, selvusikker personlighedsforstyrrelse, men lægekonsulenten vurderer, at hendes tilstand dog er forenelig med et rutinepræget arbejde i et overskueligt trygt miljø med en indsats på mere end halvdelen af det forventede normale.
>
> S.I.F. måtte sygemelde sig fra sit fleksjob som butiksassistent/salgsassistent, som hun ikke magtede trods nedsat arbejdstid. Men til dette anfører speciallæge C.R., at dette erhvervsvalg næppe har været optimalt i forhold til hendes problematik. Denne arbejdsfunktion har netop medført, at S.I.F. i betydelig grad er blevet eksponeret for sin angst. Speciallægen fremhæver også, at S.I.F. ikke bør placeres i et arbejde, der stiller krav til mere omfattende social kontakt/interpersonel funktionsevne, men i arbejdsfunktioner, der er præget af enkelthed, overskuelighed og forudsigelighed. S.I.F. er dog ikke forsøgt arbejdsprøvet via kommunen i andre erhverv, som kunne passe til hendes problematik.

S.I.F. oplever sig endvidere belastet af kognitiv svækkelse som følge af hendes lidelse, men i speciallægeerklæringen fremgår det, at hun ikke objektivt er præget af kognitiv svækkelse.

Til sidst kan det anføres, at der heller ikke er noget, der tyder på, at der er sket en yderligere forværring af S.I.F.s helbredstilstand siden sidste sygemelding og den tidligere afgørelse fra Ankenævnet for Forsikring, hvilket støttes af, at behandlingen af hendes lidelse i forbindelse med seneste sygemelding er foregået gennem samtaleterapi og medicinering hos egen praktiserende læge, og at der er ikke tale om egentlig psykiatrisk behandling.

Det forhold, at S.I.F. er bevilget præmiefritagelse fra et andet pensionsselskab har ikke betydning for vores vurdering af hendes erhvervsevne, jf. blandt andet Ankenævnets kendelse 63.642.

Derudover har det faktum, at kommunen har tilkendt S.I.F. førtidspension, heller ingen betydning for Danica Pensions vurdering af erhvervsevnen.

Kommunen vurderer arbejdsevnen med udgangspunkt i ressourceprofilens 12 elementer. Kriterierne for kommunens vurdering af arbejdsevnen er ikke sammenfaldende med kriterierne i Danica Pensions forsikringsbetingelser. Derfor er tilkendelsen af offentlig førtidspension ikke afgørende for vores vurdering.

Forskellen er blandt andet, at arbejdsevnen i kommunen er defineret anderledes end vores definition på erhvervsevne, samt at der indgår 12 elementer i ressourceprofilen, som hver vægter ligeligt. Heraf er helbredet kun det ene element. I kommunens vurdering af helbredsforholdet indgår også egen oplevelse af helbredet. De andre 11 elementer er: Uddannelse, arbejdsmarkedserfaring, interesser, sociale kompetencer, omstillingsevne, indlæringsevne, arbejdsrelevante ønsker, præstationsforventninger, arbejdsidentitet, bolig og økonomi, og socialt netværk.

I Danica Pension er det alene helbredstilstanden, der bliver inddraget i vurderingen af erhvervsevnen.

Vi fastholder derfor, at det ikke er dokumenteret eller sandsynliggjort, at S.I.F.s længerevarende erhvervsevne er nedsat til 1/3 eller mindre af helbredsmæssige årsager, og at hun derfor ikke er berettiget til fortsat præmiefritagelse efter I. september 2007."

Af speciallægeerklæring fra overlæge, speciallæge i psykiatri C. R. af 30/9 2006 fremgår bl.a.:

"**Konklusion:**
SF er således en 42 årig kvinde, der har haft vedvarende stabil kontakt til arbejdsmarkedet frem til 2002, hvor hun blev involveret i trafikuheld. SF har i perioden efter 2002 vedvarende været funktionshæmmet på baggrund af depressive og anxiøse symptomer. SF har kun oplevet begrænset effekt af samtalebehandling og medikamentel behandling. SF beskriver grundlæggende, at hun igennem hele livet har frembudt markante ængstelige og selvusikre træk, sandsynligvis betinget af en opvækst under særdeles utrygge kår, ligesom SF er disponeret for psykisk lidelse.
I forhold til SF's problematik, må man anføre, at erhvervsvalg som butiksassistent/salgsassistent næppe har været optimalt. Denne arbejdsfunktion medfører netop, at SF i betydelig grad eksponeres for sin angst. SF fremtræder uændret funktionshæmmet på baggrund af

sin depressive og anxiøse symptomatologi, hvor hun overvejende er belastet af asteniske symptomer samt generaliserede angstsymptomer. SF er ikke objektivt vurderet præget af kognitiv svækkelse, men subjektivt oplever hun sig belastet heraf i betydelig grad. Jeg kan ikke anføre forslag til behandling, der realistisk vil kunne bedre SF's funktionsniveau indenfor en overskuelig tidshorisont. SF har reelt modtaget omfattende behandlingstilbud, hvor hun ikke har oplevet markant effekt af disse. Medikamentelt kunne man forsøge supplerende behandling med stemningsstabiliserende præparat som Lamictal, eller man kunne primært forsøge omstilling af den antidepressive behandling til Efexor depot i doseringsintervallet 75-300 mg, men behandlingen vil sandsynligvis alene give marginal effekt i forhold til SF's erhvervsevne. Jeg vil anbefale, at man indenfor de kommende måneder primært søger at tilbyde SF aktiviteter udenfor hjemmet, primært sociale/lystbetonede aktiviteter mhp. at fastholde og udvikle SF's sociale funktionsevne. Herudover bør SF ideelt henvises til angstbehandling igennem praktisk angst- og fobitræningsforløb efter kognitive/adfærdsterapeutiske teknikker, men de konkrete behandlingstilbud er yderst begrænsede. Prognosen i forhold til erhvervsevnen, også i fleksjob, må anses for at være kritisk. Under alle omstændigheder bør SF i fremtiden ikke søges placeret i arbejdsfunktioner, der stiller krav til mere omfattende social kontakt/interpersonel funktionsevne. Det kan ikke afvises, at SF over en længere tidshorisont vil kunne fungere i fleksjob med særdeles begrænset belastning i arbejdsfunktioner, der er præget af enkelthed, overskuelighed og forudsigelighed. SF's subjektive oplevelse af hukommelses- og koncentrationsvanskeligheder må vurderes at antage varig karakter, idet der dog består en mulighed for, at symptomerne svinder over en længere tidsperiode."

I afgørelse om tilkendelse af førtidspension fra E. Kommune af 4/4 2007 hedder det bl.a.:

"**AFGØRELSE**
Du tilkendes førtidspension med virkning fra 1. april 2007.

Tilkendelsen begrundes med, at det er vurderet, at din arbejdsevne er varigt nedsat og at det skønnes, at det er helt åbenbart, at den ikke kan forbedres ved aktiverings-, revalideringsmæssige eller behandlingsmæssige foranstaltninger.

Ved vurderingen er der lagt vægt på de helbredsmæssige oplysninger i sagen samt ressourceprofilen.

Det fremgår heraf, at du vurderes til at have meget få ressourcer.

Dette begrundet i din psykiske tilstand, hvor du oplyser at have koncentrations- og hukommelsesbesvær, depressive symptomer, selvusikker og ængstelig. Den psykiske del påvirker den fysiske ved, at du oplever træthed, ryste- og svedeture.

Der vurderes ikke at være udviklingsmuligheder grundet din helbredsmæssige situation.

Faglig forklaring på, hvorfor arbejdsevnen er nedsat:
Det vurderes, at de relevante muligheder for at forbedre arbejdsevnen har været afprøvet. Det vurderes at være åbenbart formålsløst at gennemføre en virksomhedspraktik, ud fra den faglige eksisterende viden om de betydelige psykiske funktionsnedsættelser, som du har.

Det vurderes på baggrund af de helbredsmæssige oplysninger, at der ikke er yderligere udviklingsmuligheder i forhold til beskæftigelse, dette er vurderet i forhold til ethvert erhverv.

Det vurderes ikke muligt ved kompenserende skånehensyn, herunder ej heller bevilling af fleksjob, at kunne hjælpe dig tilbage på arbejdsmarkedet. Det synes at være helt åbenbart, at arbejdsevnen er varigt nedsat og ikke kan forbedres ved aktiverings-, revaliderings- og behandlingsmæssige tiltag samt andre forandringer."

I lægeerklæring af 16/8 2007, udfærdiget af klagerens praktiserende læge til brug for ansøgning om pension fra Tyskland, hvor klageren tidligere har arbejdet, anføres det bl.a.:

"**8 Bedømmelse**
Ingen erhvervsevne af betydning. Ingen behandlingsmuligheder mht erhvervsevne.

Sygdomsforløb
Langsom forværring af tilstanden sidste 4 år

Indvirkning på den pågældende helbredstilstand
Svære begrænsninger i social funktion, samt praktiske opgaver.
…
9 Kan den forsikrede stadigvæk udføre følgende former for arbejde regelmæssigt?
tungt ☐
middelsvært ☐ Ingen arbejdsevne
let ☐
…
11.4 Kan den forsikrede arbejde fuldtids i sin seneste beskæftigelse som ?
Ja ☐ **Nej** ☒
I benægtende fald, angiv hvor mange timer han højst kan arbejde pr. dag … 0%

11.5 Kan den forsikrede udføre tilpasset arbejde?
Ja ☐ **Nej** ☒
…
11.6 Kan den forsikrede udføre tilpasset arbejde på fuld tid?
Ja ☐ **Nej** ☒
I benægtende fald, angiv hvor mange timer han højst kan arbejde pr. dag … 0%

11.7 Invaliditeten er, for så vidt angår den seneste beskæftigelse, i henhold bopælslandets lovgivning:
☒ fuldstændig ☐ delvis
…
11.8 Invaliditetsgraden for ethvert andet arbejde, der svarer til den pågældendes færdigheder i henhold til bopælslandets lovgivning:
Minimalt - intet
…"

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**Bortfald af præmiebetaling**
…
Forsikringstageren fritage for præmiebetalingen, hvis forsikredes arbejdsevne som følge af sygdom eller ulykkestilfælde nedsættes til 1/3 eller mindre, hvorved forstås, at han ikke længere er i stand til at tjene mere end 1/3 - bedømt under hensyn til forsikredes nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed - af, hvad der i samme egn er almindeligt for fuldt arbejdsdygtige personer af tilsvarende uddannelse og alder.

Fritagelsen gælder fra den dag, nedsættelsen af arbejdsevnen til 1/3 eller mindre har varet i 3 måneder uden afbrydelse. Fritagelsen fortsætter, så længe arbejdsevnen er nedsat til 1/3 eller mindre, dog længst indtil præmiebetalingens aftalte ophørstidspunkt."

Nævnet udtaler:

Efter sin gennemgang af sagen, herunder speciallægeerklæringen af 30/9 2006, lægeerklæringen af 16/8 2007 og begrundelsen anført i førtidspensionstilkendelsen, finder nævnet det godtgjort, at klagerens generelle erhvervsevne har været nedsat med 2/3 efter den 1/9 2007. Nævnet finder derfor at selskabet er forpligtet til at fortsætte klagerens præmiefritagelse efter den 1/9 2007.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Selskabet, Danica Pension, skal anerkende, at klagerens generelle erhvervsevne efter den 1/9 2007 har været nedsat med 2/3.

J. Hermann